

over til den næste Sag paa Dagsordenen". Det er en Dagsorden, jeg kan understøtte. (En Stemme: Det ærede Medlem kan jo selv stille den). Ja, jeg er ikke meget tilbøielig til at stille den, thi det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) har ved en tidligere Leilighed temmelig alvorligt mindet mig om, at man intet Fribyttertog maa gjøre med Dagsordener. I den af mig antydede Dagsorden vilde der være taget den Reservation, at Thingets tilbageholdte Dom om Offentliggjørelsen af den kongelige Gaandskrivelse er begrundet i, at Hans Majestæt til en vis Grad indirekte har deltaget i Handlingen, og derfor kunde jeg, som sagt, være med til at understøtte en saadan Dagsorden; men jeg føler mig ikke synderlig fristet til selv at stille den, med mindre andre ærede Medlemmer vilde deltage deri; thi hvis dette sker, skal jeg gjerne indbringe den. Ellers er jeg nødsaget til, ligesom da den sidste Adresse blev behandlet i Thinget, at maatte afholde mig fra at stemme, for ikke at komme til enten paa den ene eller anden Maade at udtale Noget, som jeg ikke mener.

Clausen: Det ærede Medlem, der nys talte, kom, som det forekom mig, til en meget forunderlig Slutning. Efter at han havde udtalt en Misbilligelse af det Skridt, der var gjort ved Offentliggjørelsen af den kongelige Gaandskrivelse, kom han dog til det Resultat, at vi ikke bør give et saadan fast Brecebens for, at denne Misbilligelse er tilstede her i Thinget. Det forunderlige ved den ærede Taler's Foredrag er dog vistnok saa klart for Enhver, at jeg ikke nærmere skal gaa ind derpaa. Jeg bad allerede igaar om Ordet for at motivere min Afstemning, og ikke alene derfor, men ogsaa for at føie en yderligere Glæde for det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) til den Glæde, han igaar havde ved at høre, at Lungebaandet var løst herovre ved denne Sinde; han udtalte jo en særdeles Glæde derover. Jeg kan sige, at jeg for mit Vedkommende aldrig har følt noget Baand paa Tungen; dersom jeg har følt et Baand, har det været den gamle bekjendte Læresætning, at Ord, anvendte i Tide og paa rette Sted, ere bedre end vidtløftig Tale og vidtløftig Forklaring paa urette Sted. Jeg har i den sidste Tid ikke fundet, at det her var den rette Tid eller det rette Sted til at anvende Ord. Erfaringen har jo i den forløbne Tid viist os, at der ikke har været taget noget som helst Hensyn til de Ord, der ere anvendte fra denne Side. Man har altsaa ikke kunnet sige, at man har anvendt sine Ord paa rette Tid og Sted, naar der intet Hensyn blev taget til den. Vi hørte imidlertid ogsaa igaar af den høitærede Minister, at der heller ikke endnu er stor Udsigt til, at der vil blive taget Hensyn til, hvad der siges fra denne Side, og det kan derfor ogsaa være, at det endnu er urette Tid og urette Sted at tale. Naar jeg desuagtet skal sige et Par Ord, er det

for at motivere min Afstemning over denne vigtige Sag, og, som jeg nylig sagde, for at føie en yderligere Glæde til for de Herrer paa den anden Side. Det undrede mig noget igaar at høre det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds, og jeg kan sige, at jeg, hver Gang jeg hører det ærede Medlem, har en dobbelt Jølelse. Den første Jølelse er Beundring for den Lethed, hvormed han fremsætter sine Tanker, men den anden Jølelse er Forundring over de Resultater og den Forklaring, han som oftest kommer til. Jeg skal ikke gaa meget vidtløftig ind paa det ærede Medlems Foredrag, allæghelt da den ærede Ordfører for Forslagsstillerne igaar gif saaa fuldkommen ind derpaa, at der ikke let bliver Noget tilbage at sige derom; men der er dog et ganske enkelt Punkt i det ærede Medlems Foredrag, som jeg vil drage frem. Han sagde, at dersom Indholdet af Gaandskrivelsen havde været et andet, dersom den havde været affattet paa en Maade, som tiltalte os, vilde der slet ikke være blevet reist nogen Indsigelse imod Offentliggjørelsen af den. Deri kan det ærede Medlem maaske have Ret; men jeg vil dog minde om, at Forholdet da ogsaa vilde have været et ganske Andet; thi dersom den kongelige Gaandskrivelse havde havt et saadant Indhold, havde den været i Overensstemmelse ikke alene med Ministeriets Raad til Kongen, men ogsaa med Folkethingets gjennem Adressen udtalte Ønske, og naar den var i en saadan Overensstemmelse, vilde det moraliske Ansvar, som er paalagt Kongen ved Offentliggjørelsen, slet ikke have været tilstede. Naar Kongen foretager en Handling, der er i Overensstemmelse med Folkets og hans Regjerings Ønsker, er der intet som helst moralisk Ansvar for Kongen tilstede, men en anden Sag er det, naar Kongen i en saadan Gaandskrivelse stilles frem som en politisk Person. Det var i Grunden ikke alene det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds, jeg forundrede mig saa meget over, jeg kom navnlig til at forundre mig over det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Fenger). Jeg har jevnlig med stor Opmærksomhed fulgt det ærede sidstnævnte Medlems Foredrag, og det har forbausset mig at høre den Kraft og Lethed, hvormed han fortaar at manøvrere i vanskelige Spørgsmaal; men igaar forekom det mig dog, at det ærede Medlem var kommet lidt paa Glatis, saaledes at han havde megen Besvær med igjen at redde sig i Land. Det ærede Medlem kom til at omtale Kongen som Menneffe; han sagde, at han som Menneffe kunde feile, og at vi som Følge deraf vare berettigede til at bedømme ham som Menneffe. Ja, det er ganske sandt; Ingen af os kan vist heller faae i Sinde at betragte Kongen som Andet end et Menneffe, og det ligger jo ogsaa i Tidens Aand, at man ikke betragter ham anderledes. Men at gjøre ham til Gjenstand for en almindelig Dom — den ærede sidste Taler udtalte jo ogsaa, at vi ikke skulde være hans Dommere — vilde være meget uheldigt, net-